

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1000

Vragen van het lid **Tielen** (VVD) aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *het bericht «Registratie kindermishandeling bij veel organisaties niet op orde»* (ingezonden 9 januari 2018).

Antwoord van Minister **De Jonge** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 30 januari 2018).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Registratie kindermishandeling bij veel organisaties niet op orde»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2 en 3

Onderschrijft u de conclusie dat meer dan twee derde van de organisaties in de jeugdgezondheidszorg de registratie van kindermishandeling niet op orde heeft?

Deelt u de mening dat deze tekortkoming een negatieve invloed heeft op het voorkomen van en de vroegsignalering van kindermishandeling? Zo nee, hoe duidt u de invloed van deze tekortkoming dan wel?

Antwoord 2 en 3

Ik heb uw Kamer het rapport van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (verder: inspectie) «Jeugdgezondheidszorg actief» 20 december jongstleden toegezonden². In het rapport wordt aandacht gevraagd voor effectieve preventie en aanpak van kindermishandeling door de Jeugdgezondheidszorg (verder JGZ). Uit het onderzoek van de inspectie komt naar voren dat meer dan tweederde van de JGZ-organisaties de registratie van kindermishandeling niet op orde heeft. Ik vind een volledige, juiste en betere registratie van kindermishandeling belangrijk om tijdig te kunnen acteren bij vermoedens van en het monitoren van kindermishandeling.

Een effectieve aanpak van kindermishandeling vraagt meer dan een juiste registratie. Het gaat ook om preventie, signalering en hulp aan slachtoffers en

¹ https://www.skipr.nl/actueel/id33107-registratie-kindermishandeling-bij-veel-organisaties-niet-op-orde.html?utm_medium=email&utm_source=_Recurring_SKIPR%20Daily_Nieuwsbrieven&utm_campaign=NB_SKIPR

² Kamerstuk 32 793, nr. 287

daders van kindermishandeling. Zo blijkt bijvoorbeeld uit het onderzoek van de inspectie dat de signalering van de JGZ van kindermishandeling in het algemeen op orde is en dat JGZ-organisaties de medewerkers voldoende scholen op het gebied van kindermishandeling.

Vraag 4

Op welke wijze zal de registratie van risicofactoren en kindermishandeling de komende periode worden verbeterd, opdat geen sprake meer zal zijn van onvolledige, onjuiste of helemaal geen registratie?

Antwoord 4

De JGZ- sector heeft het initiatief genomen voor het verbeteren van de preventie en aanpak van kindermishandeling door middel van het «Actieplan preventie Kindermishandeling Jeugdgezondheidszorg (verder actieplan)». Dit plan is gemaakt door JGZ managers in samenwerking met de beroepsverenigingen Jeugdartsen Nederland (AJN) en Verpleegkundigen en Verzorgenden Nederland, sectie jeugd (V&VN jeugd), het Nederlands Centrum Jeugdgezondheid (NCJ), de brancheorganisaties ActiZ en GGD GHOR Nederland. Dit initiatief steun ik van harte.

Eén van de speerpunten uit het actieplan van de JGZ-sector is de verbetering van de registratie van kindermishandeling. Zo wordt de basisdataset van het Digitaal Dossier JGZ uitgebreid met kenmerken van kindermishandeling. Ook wordt een kwaliteitsslag gemaakt in een eenduidige registratie in het digitale dossier op basis van het registratieprotocol kindermishandeling. Medewerkers worden geschoold in het gebruik van het registratieprotocol. Door de eenduidige registratie bij de JGZ kan een analyse van gegevens van kindermishandeling worden gemaakt op gemeentelijk en landelijk niveau. Deze acties moeten leiden tot een kwaliteitsslag in de signalering, registratie en analyse van gegevens in de digitale dossiers. De inspectie volgt deze ontwikkelingen nauwlettend.

Vraag 5

Deelt u de mening dat met name de jeugdgezondheidszorg een cruciale rol heeft in het voorkomen en vroegtijdig signaleren van kindermishandeling, bijvoorbeeld door aandacht voor hechtingsproblematiek? Kunt u dit antwoord toelichten?

Antwoord 5

De jeugdgezondheidszorg speelt een belangrijke rol in het voorkomen en vroegtijdig signaleren van kindermishandeling. Tegelijkertijd is kindermishandeling een complex probleem dat een goede samenwerking vraagt van alle relevante partijen rond het kind zoals de school, kinderopvang, de jeugdgezondheidszorg etc. Naast een goede samenwerking spelen ook onderwerpen als hechting, ouderschap en weerbaarheid van ouders een relevante rol bij het voorkomen van kindermishandeling. De JGZ-sector heeft deze elementen onderdeel gemaakt van haar actieplan. Zo is een werkgroep «Veilige hechting beschermt kinderen» gestart die goede voorbeelden bij JGZ organisaties ophaalt en een plan uitwerkt voor landelijke implementatie.

Vraag 6 en 7

Hoe beoordeelt u de conclusie dat de jeugdgezondheidszorg soms te afwachtend is op initiatieven van Veilig Thuis om samenwerking te verbeteren? In welke regio's is dit het geval? Op welke manier kunnen deze regio's leren van regio's waar de samenwerking wel goed verloopt?

Deelt u de mening van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) dat de jeugdgezondheidszorg meer moet doen om beter samen te werken met Veilig Thuis op het gebied van vroegsignalering van kindermishandeling? Zo ja, op welke wijze kan dit worden vormgegeven en wat is hierbij uw rol?

Antwoord 6 en 7

De samenwerking op lokaal niveau door zowel JGZ als wijkteams met Veilig Thuis is cruciaal voor een sluitende en integrale aanpak van kindermishandeling. Medewerkers van Veilig Thuis kunnen de professionals van de JGZ en wijkteams adviseren en ondersteunen bij vermoedens van kindermishandeling en het aangaan van het moeilijke gesprek. De JGZ en wijkteams kunnen een belangrijke rol spelen voor Veilig Thuis in het monitoren van gezinnen

waarbij sprake is (geweest) van kindermishandeling en het gezin ondersteunen met bijvoorbeeld contacten vanuit thuisbegeleiding. Ook kunnen zij een bijdrage leveren aan kennis op het gebied van preventie van kindermishandeling aan Veilig Thuis en omgekeerd kan Veilig Thuis een bijdrage leveren aan kennis over zicht op veiligheid in situaties van vermoedens van kindermishandeling.

Met het landelijk netwerk Veilig Thuis en de JGZ sector ga ik in gesprek over het rapport van de inspectie «Jeugdgezondheidszorg actief». Ook de samenwerking van Veilig Thuis met de JGZ-organisaties vormt één van de speerpunten uit het eerder genoemde actieplan van de JGZ. Er worden bijvoorbeeld regionaal convenanten tussen Veilig Thuis en JGZ-organisaties over de samenwerking gesloten. Daarnaast worden door de NCJ op landelijk niveau goede voorbeelden van samenwerking op lokaal niveau tussen de JGZ-organisaties en Veilig Thuis gedeeld.

Vraag 8

Op welke wijze denkt u de handelingsverlegenheid van zorgmedewerkers, een van de twee benoemde factoren, te helpen doorbreken, opdat de registratie van (signalen van) kindermishandeling kan worden verbeterd?

Antwoord 8

Om handelingsverlegenheid tegen te gaan is het van belang dat professionals voldoende scholing, training, intervisie en supervisie krijgen.

Sinds 2017 is een netwerk van JGZ Aandachtsfunctionarissen Kindermishandeling actief, als onderdeel van het actieplan. In het netwerk is extra aandacht voor training en scholing van artsen en verpleegkundigen, het delen van kennis en ervaring en het vergroten van de handelingsbereidheid. De Aandachtsfunctionarissen Kindermishandeling zijn eveneens ambassadeurs voor de uitvoering van het actieplan.

In 2018 start ik, samen met de Minister voor Rechtsbescherming een programma gericht op eerder en beter in beeld brengen en duurzaam oplossen van de problematiek van kindermishandeling en huiselijk geweld. Onderdeel van het programma is ook de handelingsbereidheid van professionals. Hier kom ik in het voorjaar 2018 op terug.

Vraag 9

Hoe gaat u ervoor zorgen dat meer zorgverleners de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling goed toepassen, ook in relatie tot de ontwikkeling van de afwegingskaders die momenteel worden ontwikkeld door de beroepsgroepen?

Antwoord 9

De meldcode voor huiselijk geweld en kindermishandeling helpt professionals bij de te nemen stappen bij vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling. Het is daarmee een krachtig instrument in de aanpak van kindermishandeling. Zojuist heb ik genoemd dat eerder en beter in beeld van vermoedens van kindermishandeling een speerpunt wordt in ons programma huiselijk geweld en kindermishandeling. Het gebruik van de meldcode door professionals is daarbij cruciaal. Het programma zal daarom diverse acties bevatten om de meldcode meer onder de aandacht te brengen en het gebruik daarvan te bevorderen.

In samenwerking met de betrokken departementen ben ik daarnaast een groot traject gestart om de beroepsgroepen bij het opstellen en ontwikkelen van het afwegingskader te ondersteunen. Onderdeel van dit ondersteunings-traject is ook de implementatie en toepassing van het afwegingskader in de aangepaste meldcode.

Vraag 10

Bent u bekend met het door de sector zelf opgestelde actieplan? Bent u op de hoogte van aanvullende behoeftes uit de sector om dit actieplan uitvoering te geven? Zo ja, hoe ziet u uw eigen rol hierbij?

Antwoord 10

Zie mijn antwoord op vraag 4. Ja, ik ben bekend met het actieplan. Momenteel geeft de sector zelf uitvoering aan dit plan. Waar nodig ondersteunen we de sector met de uitvoering van het plan. Zoals hierboven genoemd past dit

actieplan goed bij mijn inzet in de komende kabinetsperiode op de aanpak van kindermishandeling en huiselijk geweld.

Vraag 11

Deelt u de mening dat de jeugdgezondheidszorg in de breedte een cruciale rol speelt in het voorkomen en de vroegsignalering van belemmeringen bij gezonde groei en ontwikkeling van kinderen? Zo ja, aan welke andere verbeterpunten gaat u de komende periode prioriteit geven?

Antwoord 11

De JGZ bevordert de gezonde en veilige ontwikkeling van (kwetsbare) kinderen en is daarmee van groot maatschappelijk belang. Zij kijkt naar wat kinderen nodig hebben om gezond op te groeien, zich aan te passen, zelfredzaam te zijn en zij kijkt naar wat ouders nodig hebben om hun kind gezond op te voeden. Hierbij is het van belang dat de JGZ actief samenwerkt met samenwerkingspartners in de wijk zoals huisartsen, wijkteams, jeugd-GGZ, Veilig Thuis-organisaties, verloskundigen, kraamzorg, en het onderwijs. De samenwerking in een integrale keten rond aanstaande ouders en kinderen in de wijk is cruciaal. Daar wil ik ook aan bijdragen. Ik ontwikkel daarom een landelijk programma dat als doel heeft dat kinderen in Nederland een gezonde start krijgen. Hierbij gaat het om een preventieve aanpak in gemeenten en wijken waarbij de verbinding gelegd wordt tussen de verloskundige hulp, kraamzorg, de jeugdgezondheidszorg, de jeugdhulp, de (volwassen) ggz, huisartsen en dus tussen het medische en het sociale domein.

Daarnaast is het «actieplan preventie Kindermishandeling Jeugdgezondheidszorg» onderdeel van de bredere JGZ Preventieagenda die inzet op de pijlers ouderschap, hechting, weerbaarheid en gezondheid ter voorkoming van armoede, kindermishandeling en schoolverzuim.